

De indringende oproep van de paus in Dubai: ‘Kies voor het leven’

 GEPUBLICEERD OP ZATERDAG 2 DECEMBER 2023 - 18:13

10 MINUTEN LEESTIJD

Kardinaal Parolin las op de klimaatconferentie in Dubai de langverwachte toespraak voor van de paus, die om gezondheidsredenen afzegde.

Op de klimaatconferentie COP28 in Dubai heeft kardinaal Parolin, nummer twee van het Vaticaan, de toespraak van paus Franciscus voorgelezen. De paus zelf werd in Dubai verwacht, maar hij zegde eerder deze week af om gezondheidsredenen.

In de toespraak doet de paus een indringende oproep om eensgezind werk te maken van maatregelen tegen klimaatverandering: ‘Ik kom naar jullie toe om de vraag te stellen die we nu moeten beantwoorden:

***‘Werken we aan een cultuur van leven
of aan een cultuur van dood?’***

De drang om te produceren en te consumeren is volgens de paus de sleutel tot alles: ‘Het klimaat, dat op hol is geslagen, roept ons toe om deze illusie van almacht te stoppen. Laten we opnieuw onze grenzen erkennen, met nederigheid en moed, als de enige weg om voluit te leven.’

De paus hekelde dat een verklaring wordt gezocht bij de armen en de hoge geboortecijfers. Hij wees de wereldleiders op hun verantwoordelijkheid en benadrukte dat een oplossing alleen maar door overleg kan worden bereikt, niet door conflicten. ‘Hoeveel energie verspilt de mensheid aan de vele oorlogen die momenteel aan de gang zijn, zoals die in Israël en Palestina, in Oekraïne en in vele delen van de wereld: conflicten die de problemen niet zullen oplossen, maar alleen maar zullen vergroten! Hoeveel grondstoffen

worden er verspild aan wapens die levens verwoesten en ons gemeenschappelijk huis verwoesten!

‘Klimaatverandering duidt op de noodzaak van politieke verandering.’

‘Laten we de engheid van eigenbelang en nationalisme achter ons laten; dit zijn benaderingen die tot het verleden behoren. Laten we samen een alternatieve visie omarmen: dit zal helpen om een ecologische bekering tot stand te brengen, want "er zijn geen blijvende veranderingen zonder culturele veranderingen" (*Laudate Deum*, 70). De geschiedenis zal jullie dankbaar zijn.’

(Lees onder de foto de integrale toespraak.)

Kardinaal Parolin, nummer twee van het Vaticaan, reisde naar Dubai om de toespraak voor te lezen.

© AFP

Helaas kan ik niet bij jullie zijn, zoals ik zo graag had gewild. Toch kom ik naar jullie toe, want de tijd dringt. Ik kom tot bij jullie omdat nu meer dan ooit ons aller toekomst afhangt van het heden dat we nu kiezen. Ik kom naar jullie toe omdat de vernietiging van het milieu een belediging van God is, een zonde die niet alleen persoonlijk maar ook structureel is, een zonde die een groot gevaar vormt voor alle mensen, vooral de meest kwetsbaren in ons midden en die een conflict tussen generaties dreigt te ontketenen. Ik kom naar jullie toe omdat klimaatverandering "een wereldwijde sociale kwestie is die nauw verbonden is met de waardigheid van het menselijk leven" (*Apostolische Exhortatie Laudate Deum*, 3). Ik

kom naar jullie toe om de vraag te stellen die we nu moeten beantwoorden: Werken we aan een cultuur van leven of aan een cultuur van dood?

***Tot u allen smee ik vanuit het hart:
Laten we kiezen voor het leven! Laten
we kiezen voor de toekomst!***

Mogen we aandacht hebben voor de schreeuw van de aarde, mogen we de smeebeden van de armen aanhoren, mogen we gevoelig zijn voor de hoop van de jongeren en de dromen van kinderen! We hebben een grote verantwoordelijkheid: ervoor zorgen dat hun de toekomst niet wordt ontzegd.

Op hol geslagen

Het is nu duidelijk geworden dat de huidige klimaatverandering voortkomt uit de oververhitting van de planeet, voornamelijk veroorzaakt door de toename van broeikasgassen in de atmosfeer als gevolg van menselijke activiteit, die de afgelopen decennia onhoudbaar is gebleken voor het ecosysteem. De drang om te produceren en te bezitten is een obsessie geworden, resulterend in een buitensporige hebzucht die het milieu tot voorwerp van ongebreidelde uitbuiting heeft gemaakt. Het klimaat, dat op hol is geslagen, roept ons toe om deze illusie van almacht te stoppen.

***Laten we opnieuw onze grenzen
erkennen, met nederigheid en moed,
als de enige weg om voluit te leven.***

Wat staat dit in de weg? De verdeeldheid die momenteel onder ons bestaat. Maar een wereld die volledig onderling verbonden is, zoals de onze vandaag de dag, zou niet onverbonden moeten zijn voor degenen die haar besturen, met internationale onderhandelingen die "geen significante vooruitgang kunnen boeken door standpunten van landen die hun nationale belangen boven het wereldwijde gemeenschappelijke goed stellen" (*Encycliek Laudato Si'*, 169). We worden geconfronteerd met rigide en zelfs onbuigzame standpunten die berekend zijn om inkomens- en bedrijfsbelangen te beschermen, waarbij we dit soms rechtvaardigen op basis van wat er in het verleden is gedaan en waarbij we steeds weer de verantwoordelijkheid afschuiven op anderen. Toch

gaat de taak waartoe we vandaag geroepen zijn niet over gisteren, maar over morgen: een morgen dat, of we het nu leuk vinden of niet, van iedereen zal zijn of anders van niemand.

Armen en hoge geboortecijfers

Bijzonder opvallend in dit verband zijn de pogingen om de schuld af te schuiven op de armen en de hoge geboortecijfers. Dit zijn onwaarheden die krachtig moeten worden tegengesproken. Het is niet de schuld van de armen, want de bijna helft van onze wereld die het meest behoeftig is, is verantwoordelijk voor nauwelijks 10% van de giftige emissies, terwijl de kloof tussen de weinigen die rijk zijn en de massa's armen nog nooit zo afschuwelijk is geweest. De armen zijn de echte slachtoffers van wat er gebeurt: we hoeven alleen maar te denken aan de benarde situatie van inheemse volken, ontbossing, de tragedies van honger, water- en voedselonzekeerheid en gedwongen migratie.

Geboorten zijn geen probleem, maar een hulpbron: ze zijn niet tegen het leven, maar voor het leven, terwijl bepaalde ideologische en utilitaire modellen die nu met fluwelen handschoenen worden opgelegd aan gezinnen en volkeren echte vormen van kolonisatie zijn.

De ontwikkeling van veel landen, die al gebukt gaan onder een zware economische schuld, mag niet bestraft worden.

In plaats daarvan moeten we de voetafdruk van een paar naties verantwoordelijk achten voor een zeer verontrustende "ecologische schuld" ten opzichte van vele andere landen (*zie ibid., 51-52*).

Het zou niet meer dan rechtvaardig zijn om geschikte middelen te vinden om de economische schulden die op verschillende volkeren drukken kwijt te schelden, niet in het minst in het licht van de ecologische schuld die hen verschuldigd is.

Wat is de uitweg?

Dames en heren, staat u mij toe als broeders en zusters tot u te spreken in naam van het gemeenschappelijke huis waarin wij leven, en u deze vraag te stellen: Wat is de uitweg?

Het is de weg die u in deze dagen nastreeft: de weg van de saamhorigheid, het multilateralisme.

Inderdaad, "onze wereld is zo multipolair en tegelijkertijd zo complex geworden dat er een ander kader voor effectieve samenwerking nodig is. Het is niet genoeg om alleen aan machtsevenwichten te denken... Het gaat erom globale en effectieve regels op te stellen (*Laudate Deum*, 42).

In dit opzicht is het verontrustend dat de opwarming van de aarde gepaard is gegaan met een algemene afkoeling van het multilateralisme, een groeiend gebrek aan vertrouwen binnen de internationale gemeenschap en een verlies van het "gedeelde besef... een familie van naties te zijn" (*heilige Johannes Paulus II, toespraak tot de Organisatie van de Verenigde Naties ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van haar oprichting, New York, 5 oktober 1995, 14*).

Het is essentieel om het vertrouwen, dat de basis vormt van multilateralisme, weer op te bouwen.

Dit geldt voor de zorg voor de schepping, maar ook voor vrede. Dit zijn de meest urgente kwesties en ze zijn nauw met elkaar verbonden. Hoeveel energie verspilt de mensheid aan de vele oorlogen die momenteel aan de gang zijn, zoals die in Israël en Palestina, in Oekraïne en in vele delen van de wereld: conflicten die de problemen niet zullen oplossen, maar alleen maar zullen vergroten! Hoeveel grondstoffen worden er verspild aan wapens die levens verwoesten en ons gemeenschappelijk huis verwoesten! Nogmaals doe ik dit voorstel: "Laten we met het geld dat wordt uitgegeven aan wapens en andere militaire uitgaven een wereldfonds oprichten dat eindelijk een einde kan maken aan de honger" (*Encycliek Fratelli Tutti*, 262; vgl. *heilige Paulus VI, Encycliek Populorum Progressio*, 51) en laten we werken aan de duurzame ontwikkeling van de armere landen en aan de strijd tegen klimaatverandering.

Politieke verandering

Het is aan deze generatie om gehoor te geven aan de roep van volkeren, jongeren en kinderen, en de basis te leggen voor een nieuw multilateralisme. Waarom beginnen we

niet juist vanuit ons gemeenschappelijk huis? Klimaatverandering duidt op de noodzaak van politieke verandering. Laten we de engheid van eigenbelang en nationalisme achter ons laten; dit zijn benaderingen die tot het verleden behoren. Laten we samen een alternatieve visie omarmen: dit zal helpen om een ecologische bekering tot stand te brengen, want "er zijn geen blijvende veranderingen zonder culturele veranderingen" (*Laudate Deum*, 70).

In dit opzicht wil ik u verzekeren van de betrokkenheid en steun van de Katholieke Kerk, die zich sterk inzet voor het werk van onderwijs en het aanmoedigen van deelname door iedereen, evenals voor het bevorderen van een gezonde levensstijl, aangezien iedereen verantwoordelijk is en de bijdrage van ieder van ons fundamenteel is.

Broeders en zusters, het is essentieel dat er een doorbraak komt die geen gedeeltelijke koerswijziging is, maar eerder een nieuwe manier om samen vooruitgang te boeken.

De strijd tegen klimaatverandering begon in 1992 in Rio de Janeiro. De Overeenkomst van Parijs van 2015 was "een nieuw begin" (*ibid.*, 47). Nu moeten we opnieuw beginnen. Moge deze COP een keerpunt blijken, waarbij een duidelijke en tastbare politieke wil wordt getoond die kan leiden tot een beslissende versnelling van de ecologische transitie door middel van middelen die aan drie eisen voldoen: ze moeten "efficiënt, verplicht en gemakkelijk te controleren" zijn (*ibid.*, 59). En ze dienen bereikt te worden in vier sectoren: energie-efficiëntie; hernieuwbare bronnen; het uitbannen van fossiele brandstoffen; en onderwijs in levensstijlen die minder afhankelijk zijn van deze laatste.

Laten we alstublieft vooruitgaan en niet achteruit.

Het is geweten dat verschillende overeenkomsten en toezeggingen "slecht zijn geïmplementeerd door het ontbreken van geschikte mechanismen voor toezicht, periodieke herziening en sancties in gevallen van niet-naleving" (*Laudato Si'*, 167). Het komt er nu op aan om niet langer uit te stellen, niet enkel maar te dromen maar om daadwerkelijk actie te ondernemen voor het welzijn van jullie kinderen, jullie burgers, jullie landen en onze wereld. U bent verantwoordelijk voor het opstellen van beleid dat concrete

en samenhangende antwoorden kan geven, en op deze manier de nobelheid te tonen van uw rol en de waardigheid van de dienst die u levert.

Goede politiek

Uiteindelijk is het doel van macht om te dienen. Het heeft geen zin om je vast te klampen aan een autoriteit die op een dag herdacht zal worden omdat ze niet in staat was om actie te ondernemen toen dat dringend en noodzakelijk was (cf. *ibid.*, 57). De geschiedenis zal jullie dankbaar zijn. Net als de samenlevingen waarin jullie leven, die helaas verdeeld zijn in verschillende groepen supporters: onheilsprofeten en onverschillige omstanders, radicale milieuactivisten en klimaatveranderingsontkenners. Het heeft geen zin om je in die strijd te mengen; in dit geval, net als in het geval van vrede, helpt dit niet om de situatie te verbeteren. De remedie is goede politiek: als een voorbeeld van concreetheid en samenhang van bovenaf komt, zal dit de basis ten goede komen, waar veel mensen, vooral jongeren, zich al inzetten voor de zorg voor ons gemeenschappelijke huis.

Moge het jaar 2024 deze doorbraak markeren.

Ik denk graag dat een goed voorteken kan worden gevonden in een gebeurtenis die plaatsvond in 1224.

In dat jaar componeerde Franciscus van Assisi zijn "zonnelied". Franciscus was toen volledig blind en na een nacht van lichamelijk lijden werd zijn geest gesterkt door een mystieke ervaring. Hij wendde zich toen tot de Allerhoogste om al die wezens te loven die hij niet meer kon zien, maar wist dat ze zijn broeders en zusters waren, omdat ze uit dezelfde Vader voortkwamen en gedeeld werden met andere mannen en vrouwen. Een verheven gevoel van broederschap bracht hem ertoe zijn pijn om te zetten in lofprijzing en zijn vermoeidheid in hernieuwd engagement. Kort daarna voegde Franciscus een strofe toe waarin hij God prees voor hen die vergeven; hij deed dit om - met succes - een aanstootgevend conflict tussen de burgerlijke autoriteiten en de plaatselijke bisschop te beslechten. Ook ik, die de naam Franciscus draagt, wil u met de oprechte dringendheid van een gebed deze boodschap meegeven:

Laten we onze verdeeldheid achter ons laten en onze krachten bundelen!

En laten we met Gods hulp de donkere nacht van oorlogen en milieuverwoesting achter ons laten om ons om te keren naar de nieuwe wereld.

(Vertaling met dank aan Nikolaas Sintobin.)